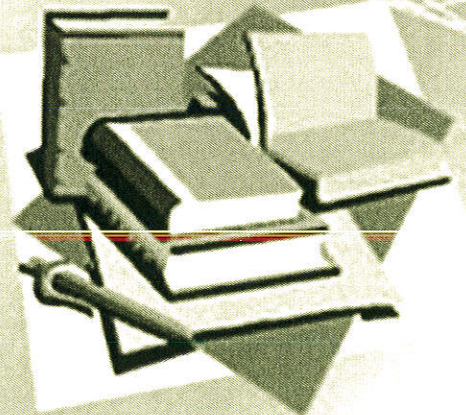




# คู่มือ การจัดทำแผน พัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์  
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก



# คำนำ

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเล่มนี้จัดทำขึ้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและ เป็นแนวทางสำหรับ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รวบรวมความรู้ทางวิชาการจากแหล่งต่างๆ และ ถ่ายทอดประสบการณ์ในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ที่ได้ศึกษานำไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้วย องค์การบริหารส่วน ตำบลพระอาจารย์ จึงได้จัดทำคู่มือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์ และหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงาน สำหรับใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นายบัณฑิต แซ่ตั้ง  
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ  
องค์การบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์

## เรื่อง

## หน้า

### ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑	ความเป็นมา	๑
๑.๒	หลักการและเหตุผล	๑
๑.๓	ลักษณะของแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑
๑.๔	วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒
๑.๕	ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒
๑.๖	แนวทางการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น	๓
๑.๗	แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๓
๑.๘	ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๓
๑.๙	องค์กรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๕
๑.๑๐	การนำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ	๗
๑.๑๑	การจัดทำแผนดำเนินการ	๗
๑.๑๒	การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	๘
๑.๑๓	การกำกับดูแล	๙
๑.๑๔	กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๙
<b>ส่วนที่ ๒ แผนผังขั้นตอน/กระบวนการจัดทำแผน</b>		
๒.๑	ขั้นตอนการปฏิบัติ	๑๐
๒.๒	แผนผังกระบวนการจัดทำแผน	๑๑

## การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

### ส่วนที่ ๑ บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมา

นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นต้นมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กว้างมากขึ้น โดยไม่เพียงแต่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาคมท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนา และการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

#### ๑.๒ หลักการและเหตุผล

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนโยบายนโยบาย ข้อสั่งการของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีห้วงระยะเวลาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการจัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ลงนามในระเบียบดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เล่มที่ ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๒๔๖ ง ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดไปจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นมา

#### ๑.๓ ลักษณะของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบลแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า และให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงมีลักษณะกว้างๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๒. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะตัวที่จะดำเนินการให้เกิดผล

๓. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะตามที่กำหนดในปีนั้น

๔. เป็นเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปีคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์

#### ๑.๔ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. เพื่อให้การบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือช่วยผลักดันและสนับสนุน

๒. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดทำงบประมาณประจำปี

๓. เพื่อแสดงแนวทางและทิศทาง รวมทั้งเพื่อเป็นการประเมินผลการพัฒนาในช่วงเวลาที่กำหนดว่าสามารถสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายหรือไม่

๔. เพื่อเป็นการจัดเตรียมแผน โครงการต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ทันทีที่ได้รับงบประมาณ

#### ๑.๕ ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอยู่หลากหลายประการสามารถสรุป ได้ดังนี้

๑. การบรรลุจุดมุ่งหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการวางแผนเพราะการวางแผนทุกครั้งย่อมต้องมีจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มีความชัดเจน ก็จะช่วยให้การปฏิบัติตามแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

๒. เกิดความประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์กรบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานฝ่ายต่างๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความประหยัด

๓. ลดความไม่แน่นอน (Reduction of uncertainty) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการลดความไม่แน่นอนในอนาคตลง เนื่องจากการใช้จ่ายและการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม การวางแผนปฏิบัติการจึงเกิดความแน่นอนในการใช้งบประมาณเนื่องจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริง

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นใช้เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basic of Control) การดำเนินกิจกรรมขององค์กรการบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์ได้ เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ต้องดำเนินการคู่กันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การควบคุมจะทำให้การใช้งบประมาณและการดำเนินโครงการสัมพันธ์กัน

๕. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นช่วยให้สร้างความมั่นใจในเรื่องความเป็นเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรการบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์ในอนาคต ทำให้กิจกรรมต่างๆที่วางไว้มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการประสานงานที่ดีในฝ่ายต่างๆ ในองค์กรการบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์ และในพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของแต่ละองค์กรอีกด้วย

๖. แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน

๗. เพื่อให้สามารถตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และการใช้ทรัพยากรการบริหารงานท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรด้านการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างถูกต้อง

๘. สามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินงานในอนาคต โดยจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและยั่งยืนในการพัฒนา

๙. สามารถนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติได้ตรงกับวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายตามกลยุทธ์ที่กำหนด

๑๐. ทำให้การดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความต่อเนื่องไม่มีรูปแบบที่ตายตัว (สามารถยืดหยุ่นได้) มีเอกภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถสร้างระบบการติดตามประเมินผล

๑๑. ส่งเสริมภาพพจน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระอาจารย์ และทำให้บุคคลทั้งภายในและภายนอกเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารงาน

#### ๑.๖ แนวทางการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดและอำเภอ ตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด และระดับอำเภอให้เป็นปัจจุบัน

๒. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการทำยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ท้องถิ่นในเขตจังหวัดที่ให้แล้วเสร็จ แล้วแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบ โดยเค้าโครงยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ให้ดำเนินการตามรูปแบบที่กำหนด

#### ๑.๗ แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. การทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือปฏิบัติตามข้อ ๑๗ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำข้อมูลจากแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับปัจจุบัน มาทบทวน และปรับใช้ในการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ๒๐ ปี และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยในการจัดทำประชาคมท้องถิ่นให้มีการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓. ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามเค้าโครงแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๖๗๐)

#### ๑.๘ ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑

ข้อ ๑๗ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ข้อ ๒๑ การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย

ข้อ ๒๒ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตาม มาตรา ๔๖ แห่ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ด้วยเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

ข้อ ๒๒ /๑ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ด้วย เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า สามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

ข้อ ๒๒/๒ ในกรณีการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริงานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายของรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ได้รับความเห็นชอบแล้วให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

ข้อ ๒๔ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นที่อนุมัติแล้ว และนำไปปฏิบัติรวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยทั่วกันภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

#### ๑.๙ องค์การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑

ข้อ ๗ องค์การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ข้อ ๘ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานกรรมการ

(๒) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทุกคน

กรรมการ

(๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน

กรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน

กรรมการ

(๕) ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจที่ผู้บริหารท้องถิ่น

กรรมการ

คัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน

(๖) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก

กรรมการ

จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน

(๗) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรรมการและเลขานุการ

(๘) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน

ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจ

ได้รับการคัดเลือกอีกก็ได้

ข้อ ๙ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย

- |   |                     |
|---|---------------------|
| (๑) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น  | ประธานกรรมการ       |
| (๒) หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น   | กรรมการ             |
| (๓) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก<br>จำนวนสามคน                           | กรรมการ             |
| (๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน  | กรรมการและเลขานุการ |
| (๕) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน<br>หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่น มอบหมาย | ผู้ช่วยเลขานุการ    |
- กรรมการตาม (๓) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกก็ได้
- ข้อ ๑๐ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังนี้
- กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก
    - อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง
    - ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
    - ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยให้น้ำหนักดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด
    - กรอบนโยบาย ทิศทาง แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด
    - นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น
    - แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน ในการนำประเด็นข้างต้นมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการมาประกอบการพิจารณาด้วย
  - ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งนำปัญหาความต้องการจากแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านหรือชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหาความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่
- พิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและร่างแผนการดำเนินงาน
  - ให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน
  - พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

๖. แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานอื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานตาม  
ที่เห็นสมควร

๗. ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล  
มีหน้าที่ประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและ  
จัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนา  
ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด จัดทำร่างแผนการดำเนินงาน และจัดทำ  
ร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

#### ๑.๑๐ การนำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนา  
ท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและงบประมาณราย  
เพิ่มเติม และงบประมาณรายจ่ายจากเงินสะสมในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เมื่อสภาท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบในวิธีการ  
งบประมาณและเป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น หากปรากฏในภายหลังว่าหลักเกณฑ์ราคากลางหรือบัญชีราคา  
มาตรฐานครุภัณฑ์ คุณลักษณะ มาตรฐานราคาปรับเปลี่ยนไป ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตาม  
ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๓ ระเบียบ  
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์การปกครองส่วน  
ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ โดย  
ไม่ต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น เมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นของ  
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) แล้วหากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะ  
ดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้เป็นปัจจุบันก็สามารถ  
ดำเนินการได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

#### ๑.๑๑ การจัดทำแผนดำเนินงาน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วน  
ท้องถิ่นพ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑

ข้อ ๒๖ การจัดทำแผนการดำเนินงานให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ  
ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมแผนงาน โครงการ  
พัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นๆที่  
ดำเนินการในพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำร่างแผนการดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการพัฒนา  
ท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหาร  
ท้องถิ่น ประกาศเป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่  
ประกาศเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อยสามสิบวัน

ข้อ ๒๗ แผนดำเนินงานให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม หรือได้รับแจ้งแผนงาน และโครงการจากหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณนั้น การขยายเวลาการจัดทำ และการแก้ไขแผนดำเนินงานเป็นอำนาจ ของผู้บริหารท้องถิ่น

#### ๑.๑๒ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- |   |            |
|---|------------|
| (๑) สมาชิกสภาท้องถิ่น (ที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก)                            | จำนวน ๓ คน |
| (๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น (ที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก)                    | จำนวน ๓ คน |
| (๓) ผู้แทนหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง<br>(ที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก) | จำนวน ๒ คน |
| (๔) หัวหน้าส่วนการบริหาร (ที่คัดเลือกกันเอง)                              | จำนวน ๒ คน |
| (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิ (ที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก)                          | จำนวน ๒ คน |

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการ อีกหนึ่งคน และกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ กรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี หรืออาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑. กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๓. รายงานและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อผู้บริหารท้องถิ่น

เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่รายงานผล และเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ หรือรวมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาได้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการเพื่อเสนอผู้บริหาร

๔.๒ ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ ข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

๔.๓ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือรวมดำเนินการติดตามและประเมินผล

๔.๔ ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่ดำเนินการหรือรวมดำเนินการติดตามและ

ประเมินผลรายงานผลการดำเนินการซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน เพื่อประเมินผลการรายงานผลเสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๔.๕ ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผย ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้บริหารเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าว และต้องปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

#### ๑.๑๓ การกำกับดูแล

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นและการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม การตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานอื่นโดยถือเป็นสาระสำคัญที่ต้องพิจารณารายละเอียดโครงการพัฒนาในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติและงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวต้องสอดคล้องกับโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนให้ความเห็นชอบ

#### ๑.๑๔ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๙
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๑๒๓๙ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๒ แผนผังขั้นตอน/กระบวนการจัดทำแผน

๒.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นตอนการปฏิบัติ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑ วัน	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ
๒. จัดประชุมประชาคมระดับหมู่บ้าน เพื่อรวบรวมปัญหา/ความต้องการจากประชาคม	๑๐-๑๕ วัน	เจ้าหน้าที่/หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหาร/ผู้นำชุมชน/สมาชิกสภา สัดส่วนประชาคมระดับหมู่บ้าน
๓. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมระดับตำบล เพื่อจัดลำดับความสำคัญ	๑ วัน	เจ้าหน้าที่/หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหาร/ผู้นำชุมชน/สมาชิกสภา สัดส่วนประชาคมระดับตำบล
๔. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑ วัน	เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนฯ
๕. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนฯ	๑ วัน	เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการพัฒนาฯ
๖. ผู้บริหารเสนอร่างแผนฯ ต่อสภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบ	๑๐-๑๕ วัน	สภาท้องถิ่น
๗. ผู้บริหารอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น	๑ วัน	ผู้บริหารท้องถิ่น
๘. แจ้งสภาท้องถิ่น/อำเภอ/จังหวัด/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑ วัน	ผู้บริหารท้องถิ่น
๙. ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า สามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้	๑ วัน	ผู้บริหารท้องถิ่น

๒.๒ แผนผังกระบวนการจัดทำแผน

